

سفرنامه

گذری در مجموعه کاخ گلستان
اینجا یک کتاب تاریخ نهفته است

زرا احمدزاده، راهنمای طبیعت گردی

از دوران قاجار و پهلوی کاخ‌های زیادی در تهران به جای مانده است. امروز گشتی در یکی از کاخ‌های تهران می‌زنیم (البته می‌دانید که در این روزهای کرونازده فقط می‌توانم خاطرات سفرهای گذشته را مرور می‌کنم). کاخ‌هایی که از قاجار به جامانده نسبت به کاخ‌های دوران پهلوی معماری ساده‌تری دارند و البته به برخی از آنها ساختمان‌های دیگری اضافه شده و یا از نو بازسازی شده‌اند. کاخ‌های تهران جزو مکان‌هایی هستند که هر گر گردشگری به یک یا دو تا از آنها در بازدید از پایتخت حتماً سر خواهد زد و من نیز از این قاعده مستثنی نبودم و یک روز جمعاً را به کاخ گردی گذراندم و به سراغ مجموعه کاخ موزه گلستان که یکی از قدیمی‌ترین هادر تهران است رفتم. این کاخ یادگاری به جای مانده از ارگ تاریخی تهران و محل اقامت شاهان سلسله قاجار و از زیباترین و کهن‌ترین بناهای پایتخت ۲۰۰ ساله ایران است. سابقه تاریخی ارگ سلطنتی به روزگار صفویه بازمی‌گردد. شاه طهماسب اول در سفرهای خود به قصد زیارت مقبره حضرت عبدالعظیم دستور داد بارویی به دور تهران احداث شود. بعد از او شاه عباس در قسمت شمالی چهارباغ و چنارستانی احداث کرد که بعدها دیوار بلندی گرد آن بنا کرد و مقر سلطنتی را در داخل آن ساخت و آنجا را ارگ نامید و در دوره ناصرالدین شاه تغییراتی به سبک اروپایی در معماری کاخ گلستان انجام شد. مترو اما خمینی پیاده شد و چند دقیقه‌ای تداصلی کاخ پیاده رفتم. در مجموعه شده و در ابتدا به سراغ امرات بادگیر رفتم. این عمارت در زمان فتحعلی شاه در ضلع جنوبی باغ گلستان ساخته شده و ولی در زمان ناصرالدین شاه توسط حاج علی خان حاجب الدوله تغییراتی کرده و به شکل امروزی درآمده است. فضای عمارت بادگیر یک فضای کاملاً سنتی ایرانی است با آرائی‌هایی با شیشه‌های رنگی و ستون‌ها و دیوارهای نقاشی و آینه‌کاری شده. این عمارت بی‌شبهت به حسینیه امینی هادر قزوین نیست. دومین مکانی که در مجموعه گلستان بازدید کردم عمارت تخت مرمر بود. این عمارت جزو قدیمی‌ترین بناهای مجموعه گلستان است که ساخت آن به دوران کریم خان زند بازمی‌گردد. ایوانی سفید و مرمرین با حوضی بزرگ که نشان از برگزاری مراسم مهمی در حیاط این عمارت بود. فضای اطراف این عمارت مرا به یاد فیلم کمال الملک می‌انداخت. به سراغ تالار برلین رفتم. تالاری که پیش از آن کاخ بلور نام داشته است. اتاقی زیبا با آینه‌کاری‌های فراوان. گویا به دلیل همین آینه‌کاری‌ها و یا به سبب حوض بلور هشت ضلعی و چلچراغ‌هایی که امپراتور روسیه الکساندر اول برای فتحعلی شاه فرستاده بود این تالار به نام بلور خوانده شده است.

تالار برلین نیز بر کف همان تالار بلور پی‌ریزی شده است و در بازسازی بر تزیینات شکوهِش افزوده‌اند و به همین منظور نام بلور به برلین تغییر کرده است. از تالار برلین بیرون آمدم و به سراغ شاخص‌ترین و یکی از زیباترین بناهای مجموعه کاخ گلستان رفتم: عمارت خورشید و یا همان شمس‌العماره. در راه به سمت شمس‌العماره که می‌رفتم صدای مرحوم مرتضی احمدی در گوشم می‌پیچید که در ظهرن قدیم می‌خواند: «برفتم بر در شمس‌العماره». گویا ناصرالدین شاه بعد از بازگشت از فرنگ و دیدن آسمان‌خراش‌های اروپایی تصمیم به ساخت ساختمان بلندی در تهران می‌گیرد و دستور ساخت شمس‌العماره را می‌دهد. ساخت عمارت خورشید سه سال به طول می‌انجامد و متشکل از دو برج متقارن است و البته مشخصه بارز شمس‌العماره ساعت‌بزرگی است که در میان دو برج قرار دارد. اینجا پراز عمارت‌های قدیم است. یادتان باشد، مجموعه گلستان فقط موزه نیست، عمارت‌های اینجابه اندازه یک کتاب تاریخ حرف برای گفتن دارند. حتماً به گلستان بروید...

خانه موزه مشروطه اصفهان

خانه مشروطه اصفهان یکی از خانه‌های تاریخی شهر اصفهان در نزدیکی میدان نقش جهان و در خیابان نشاط است. این خانه متعلق به حاج آقا نورالله نجفی اصفهانی بوده که در دوران قاجار ساخته شده است. دلیل نامگذاری این بنا زیبا با عنوان خانه مشروطه اصفهان این است که در این مکان بسیاری از ملاقات‌های رسمی پیرامون اوضاع سیاسی زمان مشروطه خواهی، صورت می‌گرفته و در مواقع حساس و تاریخی بسیاری، بزرگان اصفهان و خاتین بختیاری در این مکان به میزبانی صاحبخانه گرد یکدیگر جمع می‌شدند. از طرفی معماری و تزییناتی که در ساخت این خانه استفاده شده است؛ یادآور دوران قاجار و اوایل سلطنت رضاشاه می‌باشد. این خانه دارای دو شاه‌نشین در ضلع شمالی و جنوبی خود می‌باشد و همچنین دو حیاط بیرونی و اندرونی و ۱۲ اتاق جز ساختمان خانه مشروطه اصفهان هستند. این خانه زیبا و تاریخی دارای تزیینات شیشه هفت رنگ روی درهای هفت لنگه است که به نام آرسی شناخته می‌شوند. در معماری از روز که نور خورشید بر این شیشه‌های رنگارنگ می‌تابد، چشم‌انداز زیبایی درون شاه‌نشین ایجاد می‌شود. این شاه‌نشین‌ها که دارای آرسی می‌باشند محلی برای انجام ملاقات‌ها رسمی صاحب‌خانه با مهمانان بوده است.

خانه مشروطه اصفهان

که بر تعداد این موزه‌ها در سایر شهرها افزوده شود.

خانه موزه مشروطه تبریز

خانه مشروطه در یکی از محله‌های قدیمی شهر تبریز به نام راسته کوچک و در غرب بازار تبریز قرار گرفته است. این بنا ملک شخصی حاج مهدی کوزه کنانی بوده و به سبک معماری دوران قاجار ساخته شده است. بزرگان مشروطه پس از به توپ بسته شدن مجلس شورای ملی توسط محمدعلی شاه، در خانه مشروطه جمع شده و به همفکری می‌پرداختند. همچنین این مکان محل تشکیل جلسه‌های انجمن تبریز و مرکز ماندگی مجاهدان در طی محاصره ۱۱ ماهه تبریز و نیز مرکز تصمیم‌گیری برای پایین آوردن پرچم‌های تسلیم در برابر شاه قاجار بوده است. از افراد مهمی که در این مکان به فعالیت و همفکری پرداخته‌اند می‌توان ستارخان، باقرخان، ثقل‌الاسلام تبریزی، حاج میرزا آقاقرهی و بنیان‌گذار این مجموعه، حاج مهدی کوزه کنانی را نام برد. مجسمه‌هایی از حسین خان باغبان، حاج علی دواجی، ثقل‌الاسلام تبریزی، حاج علی ختایی، هوار، کر بلائی علی موسیو، شیخ علی اصغر لیلوایی، آخوند خراسانی، علی اکبر دهخدا و زینب پاشا (تنها زن در صفو مشروطه خواهان)، به همراه مهرهای مختلف گروه‌های انقلابی از اشیا تاریخی خانه مشروطه هستند.

علیه دولت و زمینه‌ساز شکل‌گیری نهضت مشروطیت می‌دانند. به عبارت دیگر هرج و مرج و فساد در دستگاه اداری، تهی شدن خزانه مملکت بر اثر اسراف و ولخرجی‌های شاهان و درباریان، انجام مسافرت‌های مکرر و غیر ضروری مظفرالدین شاه به فرنگ از طریق دریافت وام با شرایط سنگین از دول خارجی و تحمیل مالیات‌های کمر شکن بر مردم، و شرایط نظام مجلس شورای ملی را براساس امضای منتخبین به طوری که شایسته مملکت باشد مرتب نمایند که به شرف عرض و با امضای همایون این مقصود مقدس صورت پذیرد.

مکمل فرمان مشروطیت بود آمده است: «جناب اشرف صدر اعظم، در تکمیل دستخط سابق خودمه مورخه ۱۴ جمادی الثانی ۱۳۲۴ که صریحاً امر در تأسیس مجلس منتخبین ملت نموده بودیم، مجدداً برای آنکه عموم مردم از توجهات ما واقف باشند مقرر می‌داریم که مجلس مزبور را صریحاً دائر نموده و بعد از انتخاب اجزای مجلس، فصول و شرایط نظام مجلس شورای ملی را توسط شخص اول دولت به عرض برساند که به صحنه همایونی موضح و به موقع اجرا گذارد شود.»

طبقات مر قومه در دار الخلافه تهران تشکیل و تنظیم شود که در مهام امور دولتی و مملکتی و مصالح عامه مشاوره و مذاقه لازم را به عمل آورده به هیات وزرای دولت خواه مادر اصلاحاتی که برای سعادت و خوشبختی ایران خواهد شد اعات و کمک لازم را بنماید و در کمال امنیت و اطمینان عقاید خود را در خیر دولت و ملت و مصالح عامه و احتیاجات قاطبه اهالی مملکت به توسط شخص اول دولت به عرض برساند که به صحنه همایونی موضح و به موقع اجرا گذارد شود.»

بگاه دهدار، راهنمای گردشگری

۱۴ مرداد ماه سالروز یکی از اتفاقات مهم و سرنوشت‌ساز در برگ‌های تاریخ ایران زمین است. در روز ۱۴ مردادماه سال ۱۲۸۵ سرناتجام پس از ماه‌ها درگیری و منازعه میان مشروطه خواهان و درباریان، فرمان مشروطه از سوی مظفرالدین شاه قاجار امضا شد.

گزارش

نشست مشترک کمیسیون اقتصادی مجلس باوزیر میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی و جمعی از نمایندگان بخش خصوصی در حالی برگزار شد که میزان خسارت وارده از کووید ۱۹ به صنعت گردشگری و صنایع دستی ۷۰ هزار میلیارد ریال اعلام شد. هتلداران نیز با انعقاد بسته حمایتی کرونا نسبت به بیکاری ۷۵ هزار نفر شاغل هشدار دادند.

به گزارش ایستنا، موضوع این نشست «بررسی آخرین وضعیت اقتصاد گردشگری» بود. معاون گردشگری وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی، از میزان رشد گردشگری در تولید ناخالص ملی، اشتغال و صادرات از ابتدای دولت دوازدهم تا کنون گزارش آماری داد و بعد اعلام کرد: میزان خسارت ناشی از کرونا در حوزه‌های گردشگری و صنایع دستی به ۷۰ هزار میلیارد ریال رسیده است.

به گفته ولی تیموری، در بین ۳۱ استان، خراسان رضوی با بیش از ۱۱ هزار و ۴۳۱ میلیارد ریال بیشترین و خراسان جنوبی با بیش از ۱۰۵ میلیارد ریال کمترین خسارت را متحمل شده‌اند.

رئیس جامعه هتلداران ایران، هم که در جلسه کمیسیون اقتصادی حضور داشت، به مشکلاتی که بر اثر شیوع کرونا متوجه صنعت هتلداری کشور شده است، اشاره کرد و گفت: حدود ۷۵ هزار نفر به طور مستقیم در هتل‌ها و مراکز اقامتی کشور کار می‌کنند که اشتغال آن‌ها در خطر قرار گرفته است.

در نشست «بررسی آخرین وضعیت اقتصاد گردشگری» مطرح شد:

۷ هزار میلیارد تومان خسارت کرونا به گردشگری و صنایع دستی ایران

لازم برای پرداخت بیمه بیکاری نشد. اکنون که روز سخت هتل‌هاست، سازمان تامین اجتماعی باید همکاری کند و یک سال از طریق بیمه بیکاری، نیروی انسانی هتل‌ها را تغذیه کند و حقوقشان را بپردازد.

شیروانی ادامه داد: دولت اعلام کرده بود برای دوره سه ماه کرونا، یک میلیون و ۵۰۰ هزار تومان بابت هر نیروی انسانی می‌پردازد. از این مبلغ وعده داده شده، بعضی‌ها ۸۰۰ هزار تومان، بعضی‌ها یک میلیون تومان، در نهایت بعضی‌ها یک میلیون و ۱۰۰ هزار تومان دریافت کردند که آن هم با تاخیر پرداخت شد. ما تقاضای پرداخت الباقی حقوق را از سازمان تامین اجتماعی و یا هر دستگاه مربوطه دیگر داریم.

همچنین رئیس کمیسیون اقتصادی مجلس، بعد از ارائه گزارش‌ها، گفت: متأسفانه تا به امروز مصوبات دولت برای حمایت از کسب و کارها به طور کامل عملیاتی نشده و با کمترین میزان اجرا شده است.

محمد رضا پورابراهیمی، افزود: مقرر شد مجلس شورای اسلامی در بحث مالیات و بیمه بخش گردشگری و صنایع دستی هر چه سریع‌تر مشکلات را رفع کند. قرار شد وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی گزارشی از وضعیت فعلی سه بخش که به دلیل شیوع ویروس کرونا آسیب دیدند به کمیسیون اقتصادی مجلس ارائه کند و ما هر چه سریع‌تر در این زمینه اقدام کنیم. وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی روز سه‌شنبه نیز جلسه‌ای با کمیسیون فرهنگی مجلس داشت که ضمن تشریح سند راهبردی توسعه گردشگری، قرار شد این وزارتخانه در نامه‌ای به این کمیسیون انتظارات حمایتی خود را مطرح کند.

نظر گرفته شده است، نمی‌تواند چاره‌ساز باشد. ما بارها به این وضعیت اعتراض کردیم و خواستار احکام‌های بهتر و راهگشاستر شدیم اما متأسفانه پاسخی دریافت نکردیم.

حزم‌زاده به تجربه خلاقانه صنعت هتلداری فرانسه بعد از کرونا اشاره کرد و افزود: فرانسه به دنبال سیاست تحریک تقاضای سفر، اخیراً اعلام کرد برای شرکت‌ها، مشاغل و کسب‌وکارهایی که در شرایط فعلی در سفرهایشان از هتل‌های این کشور استفاده کنند، ۳۰ درصد معافیت مالیاتی در نظر می‌گیرد. چنین ابتکارهایی می‌تواند در کشور ما هم مورد توجه قرار بگیرد.

رئیس جامعه هتلداران ایران درخواست کرد صدور مجوز برای تأسیس مهمانسرای دولتی متوقف شود و مهمانسراهای دولتی موجود هم به بخش خصوصی واگذار شود و افزود: فعالیت این اقامتگاه‌ها در شرایط کنونی، دشواری کار هتل‌ها و اقامتگاه‌های بخش خصوصی را دوچندان کرده است.

نایب رئیس جامعه هتلداران ایران، نیز پیشنهاد تشکیل صندوق حمایت از گردشگری را مطرح کرد و ادامه داد: پرداخت تسهیلات با سود ۸ درصد مثل وام‌های روستایی خواسته مهم فعالان صنعت گردشگری و هتلداران کشور است. تسهیلاتی از صندوق توسعه ملی با بازپرداخت هفت ساله می‌تواند در اختیار هتل‌ها قرار گیرد. پیشنهاد ما این است که این وام در ازای هر اتاق ۵۰ میلیون تومان باشد.

شهرام شیروانی، همچنین پیشنهاد کرد وزارت کار و تامین اجتماعی یک سال به کارکنان هتل‌ها بیمه بیکاری پرداخت کند و در ادامه گفت: سال‌هاست کارفرما ۳ درصد حق بیمه بیکاری را می‌پردازد ولی در شرایط بحرانی این روزها همکاری

از سویی هتل‌های ایران از اسفندماه سال گذشته تا پایان تیرماه امسال ۷۴۰۰ میلیون تومان در آمد از دست داده‌اند. متأسفانه ضرب اشغال هتل‌های کشور زیر ۵ درصد است و خیلی از هتل‌ها با تعطیل و یا با کودی شدید روبه‌رو شده‌اند. تعداد زیادی از کارکنان هتل‌ها یا تعدیل شده‌اند یا در آستانه تعدیل قرار دارند، این سبب شده هتلداران نیروهای کارآمد را از دست بدهند.

جمشید حزم‌زاده، به بسته حمایتی دولت در دوران کرونا اشاره کرد و افزود: این بسته برای برون رفت صنعت هتلداری و گردشگری کشور از مشکلات به وجود آمده، تاثیر چندانی ندارد. ما این موضوع را در جلسات مختلف چه با رئیس جمهور و چه با وزیر مطرح کردیم و گفتیم که چون صنعت هتلداری ۱۰۰ درصد آسیب دیده، این بسته حمایتی تاثیر ندارد. ضمن اینکه خود این بسته هم به طور کامل اجرا نشده است. به عنوان مثال می‌توان به بیمه کارکنان اشاره کرد. خیلی از کارکنان تاکنون پولی نگرفته‌اند و خیلی از آنها بیکار شده‌اند الان با سازمان تامین اجتماعی درگیر هستند.

او ادامه داد: مساله بخشودگی هزینه حامل‌های انرژی اصلاً محقق نشد. وزارت نیرو نه تنها اسلادر زمینه بخشودگی هزینه آب، برق و گاز همکاری نکرد، بلکه شاهد بودیم در دوره امهال پرداخت بدهی‌ها برای خیلی از هتل‌ها اخطار پلمب آمد. حالا هم اوضاع به همان صورت است. به عنوان مثال برق یکی از هتل‌های پنج‌ستاره در تبریز به خاطر یک روز تاخیر در پرداخت قطع شد. خیلی از هتل‌ها اخطار پلمب را دریافت کرده‌اند و فشارها بر آن‌ها مضاعف شده است. در چنین شرایطی پیداست که وام ۱۲ درصدی که به ازای هر نفر ۱۶ میلیون تومان در

از سویی هتل‌های ایران از اسفندماه سال گذشته تا پایان تیرماه امسال ۷۴۰۰ میلیون تومان در آمد از دست داده‌اند. متأسفانه ضرب اشغال هتل‌های کشور زیر ۵ درصد است و خیلی از هتل‌ها با تعطیل و یا با کودی شدید روبه‌رو شده‌اند. تعداد زیادی از کارکنان هتل‌ها یا تعدیل شده‌اند یا در آستانه تعدیل قرار دارند، این سبب شده هتلداران نیروهای کارآمد را از دست بدهند.

جمشید حزم‌زاده، به بسته حمایتی دولت در دوران کرونا اشاره کرد و افزود: این بسته برای برون رفت صنعت هتلداری و گردشگری کشور از مشکلات به وجود آمده، تاثیر چندانی ندارد. ما این موضوع را در جلسات مختلف چه با رئیس جمهور و چه با وزیر مطرح کردیم و گفتیم که چون صنعت هتلداری ۱۰۰ درصد آسیب دیده، این بسته حمایتی تاثیر ندارد. ضمن اینکه خود این بسته هم به طور کامل اجرا نشده است. به عنوان مثال می‌توان به بیمه کارکنان اشاره کرد. خیلی از کارکنان تاکنون پولی نگرفته‌اند و خیلی از آنها بیکار شده‌اند الان با سازمان تامین اجتماعی درگیر هستند.

او ادامه داد: مساله بخشودگی هزینه حامل‌های انرژی اصلاً محقق نشد. وزارت نیرو نه تنها اسلادر زمینه بخشودگی هزینه آب، برق و گاز همکاری نکرد، بلکه شاهد بودیم در دوره امهال پرداخت بدهی‌ها برای خیلی از هتل‌ها اخطار پلمب آمد. حالا هم اوضاع به همان صورت است. به عنوان مثال برق یکی از هتل‌های پنج‌ستاره در تبریز به خاطر یک روز تاخیر در پرداخت قطع شد. خیلی از هتل‌ها اخطار پلمب را دریافت کرده‌اند و فشارها بر آن‌ها مضاعف شده است. در چنین شرایطی پیداست که وام ۱۲ درصدی که به ازای هر نفر ۱۶ میلیون تومان در